

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 153. — ŠTEV. 153.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

IV 63505

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, TUESDAY, JULY 1, 1930. — TOREK, 1. JULIJA 1930.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

NEVARNOST VOJNE MED FRANCIJO IN ITALIJO

LIGA NARODOV NAJ BI POSREDOVALA

Skrajno napetost med Francijo in Italijo. — Mednarodni publicist, Wickham Steed priporoča posredovanje Lige narodov.

LONDON, Anglija, 29. junija. — Skrajna napetost vlada med Francijo in Italijo. Neznaten vzrok lahko zaneti ogenj na eni ali drugi strani Alp. Lahko pride celo mednarodni mir v nevarnosti. Radi tega bo priporočal Wickham Steed, mednarodni publicist jutri v The London Times, da se povabi Ligo Narodov, da ona posreduje.

Tako Francija kot Italija, čeprav sti obe članici Lige narodov ter sti obe podpisali Kellogg-ov dogovor, slediti po mnenju Mr. Steed-a stari rimski prislovice: Ako želiš miru, pripravljal se na vojno. Tega pregovora se je poslužil tudi fašistični finančni minister Bosconi.

The Times izvaja, da so sicer znaki nasprotstev pri obeh narodih številni, da je pa prave vzroke težko zapopasti ter ležijo ti v narodnem stremelju ter zemljepisnem položaju obeh narodov.

UBIL PASTORJA IN SVOJO ŽENO

Ostal brezbrizen ko je žena umrla.

NIAGARA, FALLS, 30. junija. — Frank Rossa ni prav nič vznemirila vest, da je njegova žena podlegla ranam, ki jih je prejela od njega "Dobro", je bilo vse, kar je rekel v okrajni ječi, dočim so jetničarji tudi smrt pastorja ni vznemirila njegove vesti. Vidi se pač, da je izvršil umor popolnoma hladnokrvno. O pastorju je rekel, da mu je ukradel ženino ljubezen.

"Izrabljal je mojo bolezen, da je lahko obiskoval mojo ženo. Sestajala sta se, ko sta domnevala da nisem v bližini. Pa sem ju le zalotil in popolnoma sem zadovoljen s tem kar sem storil".

MATERINSTVO VEČ KOT BARONSKI NASLOV

FLORENCA, 30. junija. — Pred kratkim je obiskal Mussolini Florenco ter povabil k sebi mestne velikaše. Dame iz aristokratske družbe, ki so bile poučene, da Mussolini menda ne da preveč na aristokratske naslove, so pri predstavitvi svoj naslov opustile. Mussolini, ko je govoril: Več otrok, je bil ba je zelo vesel, ko je pristopila prva, mu povedala svoje ime, Marija Teresa Ricassoli, ter pridajala: Šest otrok, mesto baronica. Druga je bila grofinja Guicciardini, ki se je predstavila: Nora Guicciardini, sedem otrok.

DEMONSTRACIJE PROTI PREDSEDNIKU NIKARAGVE

MEXICO CITY, Mehika, 29. jun. List Grafico objavlja poročilo iz Managua, Nicaragua, da je bilo ubitih več mornarjev pri demonstraciji napram vladi predsednika Jose Maria Moncada.

List ne pove, kdaj se je to zgodilo, pripominja pa, da se je poročilo valed cenzure zakasnilo. Več zarotnikov je bilo zaprtih, med njimi tudi voditelj konservativcev iz narodne stranke. Glavni zarotnik in senatni predsednik je pa ubežal.

PREROKUJE. DA BO BELO PLEME PODLEGLO

Zavladala bodo drugobarna plemena.

SPRINGFIELD, Mass., 30. junija. Rev. John Haynes Holmes, pastor newyorške Community cerkve, je izjavil pred 4000 poslušalci, da v bodočnosti ne bo več gospodarilo belo, pač pa drugobarna plemena.

Pravi nadalje, da je pribito dejstvo, da bo belo plemo izgubilo svojo nadvlado ter da se bodo povzpela drugobarna plemena do iste veljave in moči. Amerika se nahaja baš sedaj na vrhuncu ter izrablja svojo moč. To bo mogoče trajalo še stoletja. Vendar se pa že pojavljajo v Aziji znamenja bodočnosti — svet, ki se osredotočuje v civilizaciji in kulturi Vzhoda. Vzhod je pa drugobarn.

Vseposvobod se upirajo drugobarna plemena. Kitajska je pometla iz pred vrat svoje morilce in zatiralce. Indija je pričela z revolucijo, katera naj uniči angleško vladno. Afrika je sicer mirna, a ne spi ter le čaka svojega časa. Drugobarna plemena so pač vredna prostosti in končno jo bodo brez dvoma tudi dosegla.

CANG DELUJE ZA POGAJANJA

Do konca istih naj bi prenehale sovražnosti.

ŠANGHAJ, Kitajsko, 29. junija. Japonsko poročilo iz Nankinga javlja, da posreduje Cang Hsueh-ling, mandžurski vojni poveljnik, za mirovna pogajanja med nacionalisti in voditelji Severa.

Poročilo pravi, da je brzojavil predsedniku Cang Kaj-Seku predlog, da se sestane kitajska mirovna konferenca v Mukdenu, med tem naj bi pa vse sovražnosti prenehale. Dan konference ni bil omenjen.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

NOV SUHAŠKI NAČELNIK V NEW YORKU

Zvesto veruje v prohibicijo.

Danes zasede mesto prohibicijskega načelnika v New Yorku Andrew MacCampbell. Načelnik je strasten pristaš prohibicije ter je izjavil, da bo deloval z vsemi silami nato, da se bo izvajalo prohibicijsko postavbo v tem mestu tako uspešno kot se jo izvaja drugod. Pripravljene že ima tudi načrte za osušenje celega New Yorka.

ZRAKOPLOV V MISIJSKI SLUŽBI

Jezuit Feltes poletel v Alasko.

ROOSEVELT, FIELD, L. I., 30. junija. — Jezuit Feltes je prvi misijonar, ki se je poslužil zrakoplova v izvrševanje svojih dolžnosti. Poletel je preko kontinenta proti Alaski v zrakoplovu Bellanca tipa.

Zrakoplova se bodo nadalje posluževali na potovanjih med raztresenimi misijonskimi postojankami po Alaski. Zrakoplov je blagoslovil škof Joseph Raphael Crimont iz Alaske. Obredom je prisostvovalo dvatisoč ljudi.

15 LET ZA UGRABLJENJE

ELIZABETH, N. J., 30. junija. — Jay J. Fillmore, ki se je pretekli teden zagovarjal vsled odvedenja, je bil obsojen na 15 let v državno jetnišnico v Trenton, N. J.

Fillmore ki je bil spoznan krivim 26. junija, je odvedel Julijo Marhona, služkinjo pri nekem brokerju v New Yorku. Odpeljal jo je v Westfield.

Obsojeni je poročen ter oče štirih otrok.

SILES-OVA VLADA JE PORAŽENA

Vstaši triumfirajo po celi Boliviji. — Izgnance pozivljajo domov.

LA PAZ, Bolivija, 29. junija. — Silesova vlada je doživela popoln poraz. Sedanja vlada si prizadeva urediti razmere. Vlada se nahaja v rokah Junte (senata), ki sestoji iz šestih višjih armadnih častnikov in katerim je bila izročena ureditev državnih razmer enoglasno. Ti so izdali sedaj prvi odlok s šestimi točkami. Prva točka določa, da v bodoče ne sme noben predsednik podaljšati roka, za katerega je bil izvoljen ter niti ne poskuša biti zopet izvoljen, ko njegov rok poteče.

8 NOVIH SVETNIKOV Imenovanje pet kardin- alov.

VATIKAN CITY, Vatikan, 30. junija. — Papež Pij XI. je imenoval pet novih kardinalov. Od teh je pet italijanske, eden pa francoske narodnosti. Pred njihovim imenovanjem je pa bilo proglašeno za svetnike osem jezuitov, ki so delovali in umrli mišeniške smrti v Severni Ameriki.

OSEBNI ZDRAVNIK ABESIN- SKEGA KRALJA ČRNEC

WASHINGTON, D. C., 30. junija. Mlad črnc, ki je dovršil šole, je bil izvoljen, da bo skrbel za dobro zdravje abesinskega kralja Tafari Makonena.

Zdravnik, Dr. John B. West, odpluje v Abesinijo na parniku "Paris". Do mesta mu je pomagal nečak kralja, ki obiskuje Howard univerzo.

SERIF PREPREČIL LINČANJE S PESTJO

Podrl je voditelja, ko je hotela navaliti drhal na ječo.

BEAUMONT, Texas, 29. junija. — Krviželjna druhal je hotela navaliti na ječo, v kateri se je nahajal črnc, obdolžen, da je napadel belo žensko. Druhal je vodil mornar, katerega je kresnil šerif W. W. Covington po čeljusti, nakar so se pričeli ostali, kakih 40 mož, umikati ter so tudi drugi opustili namero iztrgati iz rok jetničarjev nesrečnega črnca.

ZANIKUJE. DA BI BILI PREMOGARJI RDEČKARJI

Zahteva preklica tozadevne obdolžitve.

INDIANAPOLIS, 29. junija. — Edwin D. Logsdon, stečajnik za Knox Consolidated Coal Company v Bicknell, Ind., je večeraj zahteval, da preklic William Green, predsednik ameriške delavske federacije svojo trditve, da delujejo premogarni kompanije sporazumno s komunisti.

Mr. Green je pričal 12. junija pred komitejem za preiskavo komunistične propagande v Združenih državah.

Mr. Logsdon trdi, da je Mr. Green pričal o nečem, da sam ni vedel o čem izvzemi v kolikor se je o tem govorilo. Tudi temeljita preiskava bi pa pokazala, da so bile take govorice napačne.

KOMUNISTI NAPADLI ZIONISTE

VARŠAVA, 30. junija. — Pogrom komunistov na neko zborovanje zionistov, v Falenci blizu Varšave, je imel za posledico osem ranjenih, med temi šest zionistov ter dva komunisti.

FRANCOZI ZAPUSTILI PORENJE

Porenci praznujejo odhod Francozov. — Vsa Nemčija si je oddahnila.

BERLIN, Nemčija, 30. junija. — Zadnje francoske in belgijske čete so zapustile danes Porenje, katero so čvale skoro dvanajst let. Ljudstvo, katerega je tlačila mora vojaških postav odkar je vojna končala, je bilo praznično razpoloženo.

Na vladnih poslopih so takoj zamenjali francoske in belgijske narodne znake z nemškimi zastavami. O polnoči se proglasi uradno, da je Porenska prosta.

Predsednik Hindenburg bo pričel s proslavo tega dogodka, ki se bo praznoval po celi Nemski do sredine julija.

Ni pa bil niti ta dogodek brez motenja. V Mainzu bi skoro linčali separatiste pod obdolžbo, da so širili propagando za ustanovitev Porenske republike.

GRİČ V KALIFORNIJI SE POGREZA

LA HABRA, Cal., 30. junija. — Geologi poročajo, da se je premaknil grič v dveh tednih za 7 čevljev proti severu ter pogreznil za osem čevljev, vsled česar je bližnje prebivalstvo razburjeno.

Vstavili so obratovanje dveh oljnatih vrelcev, kar je povzročilo pogreznjenje griča, ki obsega okrog 50 akrov. Pričakovati je, da se bo to nadaljevalo, dokler ne bo vsa votlina zapolnjena.

INDIJSKI POLOŽAJ

Indijci nameravajo poostri boj kot. — Bombaj naj prične.

BOMBAY, Indija, 29. junija. — "Jutri se prične boj kotni teden, ko je namen je kar najbolj mogoče omrtviti tujo trgovino, ki sesa kri iz našega ekonomskega življenja", objavlja buletin Vse-indijskega narodnega kongresa.

Do sedaj so rabili dejnike Indijci pogosto v reklamne svrhe, pričeli jih bodo pa rabiti sedaj za širjenje bojkota napram angleškemu ter tudi drugemu uvoženemu blagu.

Včeraj se je vršilo zborovanje dijakov, kateremu je predsedoval Dr. Vaidya. Poleg drugega je svetoval, naj bi bili vsi dijaki, ki se udeležujejo kongresne kampanje, stari več kot 18 let ter naj dobijo blagoslov starišev. Poudarjal je nadalje, da so pripravljene Angličji streti gibanje tudi s silo. Indijci naj jih pa izmučijo z neprestano poštvovalnostjo in ne da bi se posluževali kakih nasilnosti. Vlado je pa svaril, če želi poleg dosedanje nenasilne borbe še česa drugega.

455 UR V ZRAKU Nameravata pristati šele 4. julija.

Navzlic viharju sta zdržala brata Hunter, prejšnja premogarja iz Sparta, Ill. že 19 dni v zraku ter ne mislita pristati pred 4. julijem. Prekosila sta dosedanj vzdržni rekord. Ker je njihova družina postrojila skoro vse svoje premoženje za zrakoplovstvo, jim bo nagrada \$200,000 brez dvoma prav prišla.

ZAGONETNA RAZSTRELBA UBILA DVA, R ANILA PETDESET



Pozorilce zagonetne razstrelbe v Perth Amboy, pri kateri so bila porušena tri poslopja, ubita dva človeka in ranjenih petdeset.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za nalaganje Vaših prihrankov in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecv točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecv in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potreba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo			V Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.50
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.50
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisnim potom sporazumeje glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
STARA, STANOVITNA DOMAČA BANKA
82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 15th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Published Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leto velja list za Ameriko \$7.00
Na pol leta \$3.50
Na četrt leta \$1.50
Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno iz pravnih.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 15th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3578

KAROL IN PAPEŽ

Izvenredni cigane in Žide, katerih je na Romunskem nebroj, je romunski narod v pretežni večini pravoslavne vere, katere zavrača vsak ožji sporazum s papežem in Vatikanom.

Romunski je te dni zavladal princ Karol, ki je po svojih prednikih protestant.

Karolovo življenje je bilo jako pestro. Pestro v slabem pomenu besede.

Dne 12. junija je kralj Karol sprejel v avdienci papeževga nuncija msgr. Angela Mario Delchija, ki mu je pri tej priliki predal tole brzojavko kardinala Paccelija:

Nalagam vaši ekscelenci, da izrazite v avdienci Nj. Vel. kralju Karolu mojo radost ob sprejemu vesti preko ministra Komena glede srečne zasede prestola Nj. Vel. kralja Karola. Vaša ekscelenci naj izrazi kralju Karolu veliko radost svetega očeta papeža in njegove želje za srečno vladanje Nj. Vel. kralja Karola v srečo romunskega naroda.

Njegova papeška Svetost se je strahovito ponižala, da je dala pošteti očitnem prešestniku tako brzojavko.

Iz kakšnega razloga?

Morda v potrdilo reka, da "vrana vrani ne izkljuje oči", ali ima pa Mussolini svoje kremplje vmes?

RAZOROŽENJE AVSTRIJSKEGA DELAVSTVA

Kabel je pred kratkim poročal, da je bila avstrijska postava za razoroženje sprejeta. Predloga Schoberjeve vlade je bila sprejeta s 86 proti 72 glasovi, 72 opozicijskih glasov je prihajalo izključno iz vrst socialne demokracije, s izjemo krščanskih socialistov Raaba in Rintelena.

Raab je bil do pred kratkim voditelj Heimwehra in Rintelen je deželni glavar Štajerske, ki dela skupno s fašisti.

Socialni demokrati s oglašovali proti načrtu, potem ko je vse njih predloge odklonila reakcijska masa meščanskih strank. Ti predlogi so se tikali v glavnem vseh stvari, ki so vsebovane tudi v predlogi. Socialni demokrati pa so vložili še več drugih, manj važnih predlog, ki pa so bile vse odklonjene.

Schober se je izrazil proti vsem tem predlogom, ker bodo najmanj za en teden zavlekli izvedenje postave.

Izjavil je, da vsebujejo številni predlogi dragocene migljaje, da pa je čas prekasen, da bi še enkrat pričeli s pogajanjem. Vsled tega mora zahtevati nagli sprejem za vse te predloge. To se je seveda hitro zgodilo.

Razorožitvena postava je bila že uveljavljena. Schober bo natančno storil to, kar je napovedal vnaprej fraškijski govornik socialne demokracije.

Tisočletnica islandskega parlamenta

Te dni praznujejo Islandci tisočletnico svojega parlamenta. Služne prošnje si ne more "privoščiti" noben evropski narod in vendar si je Island priporil popolno neodvisnost že leta 1018. Danes je Island samostojna kraljevina in ima z Dansko samo skupnega kralja. Letošnji jubilej pa je tudi proslava začudljivega gospodarskega in kulturnega napredka Islanda v zadnjih 25 letih. Služje, ki se ga udeležujejo zastopniki vseh evropskih narodov, je kronološki spomenik dviga malega naroda iz srednjeveške reakcije k modernemu napredku. O razmerah na daljnem Islandu poročata tedeniška števila revije "Življenje in svet", ki priobčuje tudi zanimive slike iz islandskega sveta.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Iz Slovenije.

Nenadna smrt hotelirja Kende.

Iz Kamnika poročajo, da se je v petek zjutraj podal tukajšnji hotelir in splošno znani ter priljubljeni restavracijski Josip Kenda na Žale, kjer so ga našli okrog 9. dopoldne brez znakov življenja. Zadel ga je srčna kap. Pokojnika, ki je doživel visoko starost 73 let, so prinesli na njegov dom.

Ciganska ljubezen zlepa ne zarjavi.

Iz Jesenice se poroča: — Pred katikom je bila izgnana zaradi nadležnosti iz Italije ciganska družina Gomer, doma iz okolice Sunje na Hrvaškem, broječa okrog 12 oseb, s 4 konji in 3 vozovi. Na Jesenicah so jih oblastva pridržala, ker so imeli cigani plačati večji znesek carinskih pristojbin, ter zaradi smrkvosti njihovih konj. Teden dni kasneje pa je to družino prišla obiskat 10 glav broječa družina iz Hrvaške na 4 vozovih s 6 konji. Obe družini se menda že 9 let nista videli in ko je druga skupina zvedela, da se prva nahaja na Jesenicah, ni mogla več zdržati doma, temveč se je takoj odpravila obiskat svoje rojake na Jesenice. To je bilo ob svidenju govorjenju, objemov in poljubov. Cigani in ciganke iz obeh skupin so si glasno obujali spomine. Pri vsem tem pa so se ga vsi skupaj tako pošteno napili, da jih je nekaj obležalo v popolni nezvesti.

Nesreča pri kopanju.

Novo Mesto. — Pri mlinu gospoda Seidla ob Krki se je kopalo več kopalcev, ki so splezali na novo zidano škarpno, kamor spravlja podjetnik hlode, pripravljene za žaganje. Hlodi so se prevallili in zadeli dva gimnazijca, od katerih so enega prepeljali v kandijsko bolnico, drugega pa je obvezal Lekarnar Bergman in je poskovec ostal v domači oskrbi.

Smrtna kosa.

V mariborski bolnici je umrl kleparski mojster. Konjic Gustav Sattler.

Nevihita.

Iz Konjice poročajo: — V sredo dopoldne, dne 11. junija je nastala nenadoma nevihta na Pohorju, ki je napravila ogromna škoda. Narasla Dravinja je poplavlila polja in odnesla s seboj mnogo lesa.

Iz šale nesreča.

Brasloč. — V sadovnjaku pred hišo posestnika Lovra Plaskanja je bila zbrana v nedeljo večja družba kmetov. Razgovarjali so se in se tudi malo šalili. Kateri bo vrget katerega, tistega sin pišče v Beograd na zlet, sta dejala domači gospodar in posestnik Polavder iz Obratmelj. Polavder je vrgel domačega gospo darja po tleh, pri tem pa je sam padel na njegovo nogo, pod katero je bila mala jamica, tako nesrečno, da mu je nogo nalomil. Zaenkrat je Plaskan še v domači oskrbi, vendar so nastale komplikacije in bo moral najbrže v bolnico.

Požar.

Iz Šostanje se poroča: — Na binkoštni ponedeljek zvečer proti 23. uri je nastal v gospodarskem poslopiju posestnika Franca Vrabčiča, po domače Onata iz neznanega vzroka ogenj. Ker leži Onatova kmetija v bregu, kjer silno primanjuje vode, je bilo vsako gašenje nemogoče. Razen živine ni so rešili pred ognjem ničesar drugega.

VODNIKOVA DRUŽBA
bo izdala za prihodnje leto

ŠTIRI KRASNE IN ZANIMIVE

KNJIGE

med njimi knjigo slovenskega inž. Lupić o njegovih doživljajih v Siamu.

Članarino, ki stane —

\$1.—

sprejema do 15. JULIJA

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 15 Street
New York City

Otrok brez rok.

V zdravniški praksi dr. Jagodica se je pred nekolkimi dnevi dogodil izreden primer. Neka žena na Klopeah pri Slv. Bistrici je poročila sicer popolnoma zdravo dekle ženskega spola, ki mu pa docela manjkata obe roki. Dotična mati ima že troje otrok, ki pa so pravilno razviti in ne kažejo nobenih abnormalnosti.

PROTESTI PROTI IZGONU MAJORJA PABSTA

Tirolska deželna vlada je izdala ob priliki izгона in aretacije majorja Pabsta daljši razglas, v katerem pravi med drugim sledeče: "Deželna vlada je sprejela z obžalovanjem na znanje vest, da je bil šef štaba Heimwehra, major Pabst, ki je stalno nastanjen na Tirolskem, brez predhodnega sporazuma z njo aretiran in izgnan. Deželna vlada ne vidi v tem samo nasilnega nastopa proti osebni majorja Pabsta, temveč proti pokretu, kateremu pripada večina državljanskega prebivalstva. Deželna vlada obžaluje to odredbo tem bolj, ker je prepričana, da je bila izvršena na pobudo katerega člana vlade, ki je sovražno razpoložen proti Heimwehru. Zaradi tega je sklenila deželna vlada sklicati izredno zasedanje tiolskega deželnega zbora, ki bo obravnaval to zadevo ter primerno nastopil proti vmešavanju v tiolsko deželno avtonomijo.

15. junija se je vršila skupščina Heimwehra in Oberwartu, ki sta se je udeležila tudi voditelja doktor Primer in dr. Steidle. Ta je imel krajši govor, v katerem je pozdravil člane organizacije in jih pozval, naj bodo pripravljeni za sodelovanje pri osnovanju avstrijske ljudske države. Dalje je izrazil nado, da bodo prebivalci Burgnlada ostali zvesti načelom organizacije tudi v težkih časih, ki bodo najbrže v kratkem nastopili za Heimwehr. Dotaknil se je tudi vprašanja izгона majorja Pabsta in naglasil, da postaja Avstrija policijska država, kakor je bila za časa Badenja ali Metternicha. Večinske stranke se neprestano sklicujejo na parlamentarizem in demokracijo, pri tem pa pozabljajo na to, da je prvi pogoj resnične demokracije omogočitev svobodne diskusije, ki se jo na ta način kakor ga uvaža sedaj vlada, pač ne pospešuje. Po Dunaju se potika banda falštor in lopovov, za katere se policija prav nič ne briga, dočim pa je smatrala, da je njena največja naloga aretacija majorja Pabsta, ki je imel smolo, da je še vedno nemški državljani. Kake posledice bodo te afele, za enkrat še ni mogoče napovedati. Na vsak način pa bo Heimwehr storila vse, da bo ta udarec primerno kvitirala.

TURIST MUELLER POKOPAN V DOVJEM.

Nemški konzulat v Zagrebu je 15. junija sporočil v Mojsurano, da iz Nemčije ni prejel nikakih naročil glede prevoza ponesrečenega turista Heinza Muellera v domovino. Zato se je pogreb vršil na pokopališču pri farni cerkvi v Dovjem. Z dopoldanskim vlakom ob pol 11. je v Mojsurano prispel evangelijski pastor, nakar se je pokop izvršil proti poldnevju. Pogreba se je udeležilo tudi večje število planinarjev iz Ljubljane, Jesenice in drugih gorenjskih krajev.

Pokojnikovi tovariši so se ob noč in dan menjavali kot častna straža. Vsi so zelo potrli. Kar je 15. junija prišlo turistov v Mojsurano, so vsi počastili mrtvaški oder, pa tudi mnogi okolici so prinesli svežega cvetja in vencev.

Stanje ranjenega Ervina Luedeka v ljubljanski bolnici je zadovoljivo. Ker ob vestni negi ni pričakovati komplikacij, upajo, da bo ranjenec v doglednih tednih popolnoma okrevale.

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se šole naučijo angleški in češko postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojavnika v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12. ur, sobota št. 200, ali pa v ponedeljek in sredo ob 2. do 5. ure št. 412.

NOVA MANIUOVA VLADA

Maniu je sestavil novo romunsko vlado, kakor tudi ni bilo drugače pričakovati. Pred očmi moramo imeti dejstvo, da je Maniu v poglavni meri pripomogel k spremembi na romunskem kraljevskem prestolu; to sedaj ni več samo domneva, marveč javno ugotovljeni fakt, ki ga je zelo demonstrativno, dasi ne v kriče obliki podčrtal v svoji izjavi Maniu sam. Ako je šef vlade in nacionalno-caranistične stranke sam izvedel akcijo, ki je dovela na prestol kralja Karola, pač ni bilo pričakovati, da se bo sedaj umaknil v ozadje in prepustil državo na krmljo drugim osebnostim, ki za enkrat nimajo drugega za seboj kot velike aspiracije. Zato se na izločitev šefa narodno-kmetijske stranke ni moglo računati.

Niti z možnostjo, da bi namesto homogene nacionalno-caranistične vlade stopila koncentracijska vlada, se ni moglo računati. Liberalna stranka, ki je po ogromni večini ostala v opoziciji, je sama po sebi ni prihajala v poštev. Koncentracija z ostalimi strankami pa bi pomenila, ako bi se izvedla na osnovi dejanskega stanja v parlamentu, samo navidezno koncentracijo. Ne sme se namreč pozabiti, da razpolaga nacionalno-caranistična stranka v parlamentu z ogromno večino in da so v romunski zbornici šefi strank, kakor so Avarescu, Jorga in Lupu, le voditelji z neznatnim številom poslancev, kar velja posebno še o prvih dveh, ki sta dejansko generala brez vojske. Ker je kralj Karol v svoji proklamaciji izjavil, da se hoče držati parlamentarnega režima, se je na vsak način moral upoštevati v poglavni meri nacionalno-caranistična stranka, saj brez nje ne more biti parlamentarne vlade. Vsi opozicijski politiki — brez liberalcev — bi mogli računati kvečjemu na enega zastopnika. Toda v nasprotju s takim dejanskim stanjem so "šefi opozicijskih strank" stavili silne zahteve, kakor da zastopajo neznanke množice, ter si izbirali portfelje v snujočem se kabinetu. Zdi se pa, da so bile pretrane zahteve teh gospodov namenoma postavljene, zakaj tudi če bi se izpolnile, bi strankam ne prinesle bistvenih uspehov sprčo dejstva, da mora biti večina ministrskih mest brezpogojno v nacionalno-caranističnih rokah. Ti politiki očitno računajo, da more bodočnost enemu ali drugemu od njih prinesti mnogo več v obliki mandata za volitve, kadar bi iz krsnegakoli vzroka sedanja večinska stranka morala iz vlade. To so specijelno romunske kalkulacije.

Vrh tega moramo računati, da si v nacionalno-caranistični stranki nihče ni želel koncentracijske vlade, niti ni resno računal z njeno možnostjo. Zdi se po vsem tem, da so bila pogajanja za sestavo koncentracijske vlade bolj formalna zadeva in da je bilo onim faktorjem, ki so sodelovali v igri, že od vsega početka jasno, kak izid bo imela vladna kriza. Novi monarh je želel samo pričetek svoje vlade izvesti strogo po parlamentarnih načelih in je zato, vsaj formalno, hotel koncentracijo, ki bi bila v teoretičnem oziru najlepša uvertura v novo stanje.

Situacija, ki jo imamo s spremembo na prestolu ter sestavo no-

ve Maniuove vlade, pomeni tedaj izdatno okrepitev pozicije za nacionalno-caranistično stranko, pomeni pa tudi pomirjenje z državnega vidika. Seveda ostane odprto vprašanje, kak bo režim novega kralja in v zvezi s tem, kako se bo nadalje zadržala liberalna stranka na pram ustvarjenemu stanju. V tem pogledu pa je vsakršna prognoza negotova.

Vsekakor pa je Maniu svojo akcijo sijajno izvedel.

NAMEN OBISKA GROFA BETHLENA V LONDONU

Obisk madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena je izzval v angleški javnosti veliko zanimanje. "Temps" in "Daily Mail" posvečata Bethlenovemu prihodu uvodne članke. "Temps" naglašajo službo grofa Bethlena v akciji za gospodarsko in politično konsolidacijo Madžarske in poudarja, da je prišel v London zahvaliti se angleški vladi za podporo, ki jo je nudila Madžarski, da si je mogla zopet priboriti v mednarodnem svetu ono mesto, ki ji gre.

Bethlen se hoče pri tej priliki tudi osebno spoznati z uglednimi angleškimi državniki in razpravljati z njimi o vprašanjih, ki so važna za Anglijo in Madžarsko. List govori nadalje o vlogi, ki jo je igral grof Bethlen v povojni evoluciji Madžarske in naglašajo, da je grof Bethlen najbolj upravičen zastopatelj Madžarske, ker je neprestano njen ministrski predsednik ter ga odlikujejo sijajne državniške sposobnosti.

Glasilo znanega lorda Rothermera, ki se je že ponovno zavzel za revizijo mej v korist Madžarske, "Daily Mail" posveča grofu Bethlenu toplo pisan članek, v katerem poudarja, da je sedaj tudi že angleška javnost uvidela krivice, ki so se zgodile Madžarski s trianonsko mirovno pogodbo.

ROTHERMERJEV PORAZ

Znani lord Rothermere, poglavar najmočnejšega časopisnega podjetja na Angleškem, se je zapletel v zadnjih časih v hude polemike s konkurenčnimi podjetji. Posledica teh bojev je bila ta, da se je moral pogoditi z zelo močnim Barryjevim podjetjem, ki gospoduje med drugim nad "Daily Telegraph" in "Sunday Times". Barryjev koncern sporoča, da Rothermere ne bo ustanovil konkurenčnih listov v Cardiffu, Aberdeenu in Sheffieldu, kjer ima že ta koncern svoje liste.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

36. avgusta: Girard, Ohio.

21. septembra: Cleveland, O., S. N. D.

12. oktobra: Cleveland, O., Newburg.

Naslov:

Svetozar R. Banovec,

442 National Ave., Milwaukee, Wis.

IZ ŽIVLJENJA ROMUNSKEGA KRALJA KAROLA II.

Novi romunski kralj je postal kar čez noč junak dneva, kakršni je bil že večkrat, čeprav ne v tako velikem obsegu. Star je že 37 let, vendar pa spada še vedno k najzanimivejšim pojavom novejših zgodovine in sicer navzile temu, da se je o njem pisalo že tako mnogo, kakor menda o nobenem drugem članu evropskih vladarskih rodbin. Težko je dobiti pravo sliko o resničnem Karlovem značaju. Ali je novi romunski kralj moderen mož, kateremu je bila ljubezen lepe ženske ljubša od prestola? Ali pa se vihrav in se je kot tak odrekel četovemu prestolu samo iz ljubezni do udobnega, svobodnega, uživanja polnega življenja? To je težko reči. Eno pa je gotovo, da je bil Karol že kot deček zelo temperamenten in v občevanju z ženskim svetom demokratičen.

Med svetovno vojno je zapustil romunski glavni stan v času, ko je bil njegova dežela polna nemških in avstrijskih vojakov, in se je poročil s hčerko majorja Zizi Lambrino. Že takrat ga je postavil oče pred alternativo, ali Zizi ali prestolonasledstvo, češ, da oboje skupaj gre. In tedaj se je Karol prvič odpovedal prestolu. To je bilo leta 1917, ko je bil star 24 let. Kmalu si je pa premislil, zakonski jarem se mu je zdel pretežak. Čeprav pristajam k ločitvi najine zakonske zveze, me vendar smatraj za svojega moža še nadalje, je dejal svoji Zizi in zopet je postal prestolonaslednik. Leta 1919 v prvih mesecih Velike Romunije, v dobi intenzivnega delovanja, ko je bilo treba urediti nove pokrajine, se je Karol drugič odrekel prestolu. Še zdaj ni točno znano, ali je storil to prostovoljno ali prisiljeno. Napotil se je po svetu.

Potoval je po Japonskem, Indiji in Ameriki. Vrnil se je utrujen, preklekal je svojo dedičino in 10. marca 1921 se je poročil z grško princeso Heleno. Kakor znano, je Helena hčerka pregnane kraljice Konstantina. Iz tega zakona se je rodil sinček, zdaj 8-letni Mihael, ki je bil do binkoštnih nedelje romunski kralj, zdaj je pa samo prestolonaslednik in veliki vojvoda Albe Julije. Tri leta je držala zakonska zveza Karla v sladkih ponah, potem se je pa pričela novo doba nemirnega življenja. Smrt angleške kraljice matere Aleksandre mu je bila pretveza za potovanje v London in oče sam je domneval, da se za tem potovanjem neka skrivava. Sin mu je moral obljubiti, da se vrne do Božiča v Bukarešto.

Obljubil je, toda namesto prestolonaslednika in Heleninega soproga je prispelo o Božiču 1925 iz Benetk v Bukarešto pismo, v katerem je Karol pisal, da ni vreden prestola, da se mu tretjič odpoveduje in da so mu črne oči gospe Lupescu tisočkrat dražje od sijajne atmosfere romunskega prestola. Na pismo očeta, kralja Ferdinanda, naj se vrne in prevzame svoje dolžnosti je prispelo 28. decembra 1925 novo pismo, v katerem se je Karol svetčano odrekel vsem pravicam.

Sledilo so ukrepi in dogodki, ki so v živem spominu. Od tistega časa se Karol ni več vrnil v Romunijo, dokler ni tik pred binkoštnimi prazniki presenitil s svojim povratkom vse Evrope. Kralj Karol ni bil niti pri smrtni postelji svojega očeta, ki je umrl pred tremi leti. Od časa do časa se je oglašal potem svojih pristaev ali pismeno, mudil se je pa v Normandiji, v Parizu, Bruslju ali Londonu in snoval svoje politične načrte. Izkazalo se je, da romunska vlada neprestano računa la z njim kot z bodočim kraljem.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vašo članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se vsi brez izjeme, te stare in stanovitne domače banke.

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil G. P.

29

(Nadaljevanje.)

Glava je bila nekoliko nagnjena na stran in skoro dogorela cigareta mu je padla na suknjo.

Poreden smehljaj je hušnil preko lica Alenke.

Očividno je pustil Kurt primesti težkega vina k obedu in Gert Herfurt ni bil vajen tega. Postal je zaspan in ko je bil sam, je v resnici trdno zadel.

Tako si je pojasnila Alenka položaj.

Odprija je še enkrat vrata ter jih močno zaloputnila, da napravi ropot ter prebudi Gerta.

Nato pa je še enkrat stopila v sobo.

Gert se je prebudil, a zrl krog sebe, kot človek, ki ne ve, kje se nahaja pravzaprav.

— No, gospod Herfurt, ali ste nekoliko zadremali od dolgega časa? — je vprašala Alenka poredno.

Gert jo je gledal nekaj časa kot odsotnega duha, a nato se je ojunčel ter se popolnoma iztrezil od čudne omotice.

— Prosim tisočkrat oprostjanja, milostna gospodična, vendar pa v resnici ne vem, kako sem mogel zaspati. In vi ste že tukaj? Kako dolgo sem spal?

Potegnil je uro ter pogledal nanjo.

Spomnil se je, da sta ga brat in sestra zapustila ob poltrih. Takoj nato pa je moral zaspati. Sedaj pa je kazala ura polštirih.

Zmajal je z glavo.

— Spal sem skoro vso uro trdno. Tega ne razumem. Še nikdar nisem spal tako dolgo ob tem času, in glava me strašno boli.

— Zelo vlažno je v tej sobi. To sem zapazila, kakorhitro sem stopila vanjo. Prezračila bom.

Alenka je stopila k oknu.

Gert Herfurt je zrl nanjo, kot da še vedno ne razume, da je v resnici spal. Tedaj pa je pogledal na skoro sežgano cigareto na tleh. Hitro jo je pobral ter položil v pepelnik. Vzel je še enkrat ter jo poduhal.

— Čuden duh, — je rekel. — Slab zrak v sobi prihaja najbrž od cigarete. Pač slab tobak je bil v nji. Gospod Berndt bi si moral nabaviti cigarete boljše vrste.

Alenka se je nasmešnila.

— Sedaj je čuti v splošnem prikožbe radi slabega tobaka. Stric Rok in njegovi tovariši so se pogosto prerekli glede tega. Drag in težak, kot časi, je tudi tobak, — je rekel nekoč komercialski svetnik Seidel. Boljše je, če zapustiva sobo, dokler ne bo prezračena. Pojdite v obednico, gospod Herfurt. Servirala vam bom skodelico kave, da se iztreznite.

— Če boste pri meni, bom rad izpil čašico kave. Čutim se tako čudno težkega in mi je, kot da sem izpil mučne, strasne sanje. Da, sedaj se spominjam, sanjalo se mi je, da ležim v kleti in da se stene vedno bolj zgrinjajo skupaj, kot da me hočejo zadušiti.

— To nikakor niso bile prijetne sanje. Mogoče je bil tega kriv težki burgundec, katerega je dal nalivati gospod Berndt. Stric Rok je trdil, da je majhna čašica medicina za želodec, da pa je velika množina naravnost strup za organizem. Ne morem razumeti, kako gospod Berndt lahko prepere dosti ter piha, in gospodična tudi!

Po teh besedah je Alenka pozvonila.

Gert se je pogladil po čelu.

— Gospoda je precej vajena težkih pijač. Jaz nisem vajen težkih vin. Pa pustiva ta pogovor.

Medtem sta odšla v obednico, in Alenka je primaknila mizico k kamnu. V sobi je bil še vedno kamin, kljub centralni kurjavi.

Rok je sedel pozimi pri kamnu ter opazoval šuščeče plamene. Ker je bila zima zelo mizra, so tudi po njegovi smrti prihranili običaj, da zakurijo v kaminu.

Alenka je napolnila čaši ter postregla s sladkorjem. Videl je njene krasne roke ter si mislil, kako bi bilo imeti vedno poleg sebe tako krasno bitje.

— Zelo sem vesel, da nama je usojen še en sestanek. Rad bi vas vprašal, kaj nameravate storiti, ko boste izgubili službo gospodinje. Ali imate kakšne načrte za bodočnost?

Alenka je globoko vzdihnila.

— Odkrito rečeno, dosedaj nisem imela še časa, da bi razmišljala o tem. Da ne bom mogla ostati v hiši, kakorhitro bi stric Rok umrl, sem že davno vedela in rad tega sem včasih razmišljala o svoji bodočnosti. Prišla sem do sklepa, da lahko izrabim svoje jezikovne zmožnosti.

— Ali govorite več jezikov?

— Da, angleški in francoski povsem točno, v govoru in pisavi. Vseled tega mislim, da bi lahko prevzela mesto tajnice pri kakem velikem podjetju.

Ozrl se je zamišljeno vanjo.

Njen pogum mu je imponiral. Naenkrat pa se je zaiskrilo njegovo oko, kot da je dobil pravo misel:

— To je krasno!

— Gospodična Alving, jaz prevažam kot moj oče. Dela velikih nemških pisateljev sem prevedel na angleški jezik in tudi obratno. Dobro sem založen z naročili za precej časa. Če bom imenovan dedičem posestva starega očeta, bom potreboval nekaj časa, da upravljam poslasta. Torej vam lahko odstopim del svojih naročil. Pod mojim vodstvom se boste lahko hitro privadili temu delu in potem bi imeli poklic, ki je zelo mikaven ter tudi vsakega preži.

Ze misli so bile skrajno prijetne zanj, ker je upal, da bo na ta način lahko ostal ves čas v stikih z Alenko ter ji pomagal, brez njene vednosti ali volje.

Razveseljena se je ozrla vanj.

— To bi bilo zelo lepo, če bi zadostovale moje druge vednosti. Pač dosti več je treba, k temu, da se prevaja take literarne umetnine, kot pomajanje jezikov.

— Mislim, da imate tudi vse drugo potrebno za to. Dober štíl vam zaupam brez nadaljnjega in tudi izvrstno literarno izobrazbo. To je najbolj potrebno.

Alenka je vzdihnila.

— To bi bil zelo mikaven poklic, če bi ga v resnici lahko vršila.

— O tem niti ne dvomim.

— Napraviva preizkušnjo!

— Najprej mora biti rešena zadeva glede dedščine. Ko bom sodnijsko določen dedič, imam še eno prošnjo.

— Če jo lahko izpolnim, se bo to takoj zgodilo!

— Hotel sem vas prositi, naj za enkrat še ostanete v hiši. Gotovo je, da bom moral še enkrat potovati v Anglijo, da pripravim vse potrebno za preselitev semkar ter da uredim potrebne trgovske stvari. To bo vzel najmanj par tednov. Zelo bi me veselilo, če bi hoteli medtem skrbeti za red.

Alenka ga je negotovo pogledala.

— Gospod Herfurt, vse kaže, da me nočete izgubiti tako kmalu. Enkrat pa mora vendar priti konec. Zahvaljujem se vam za vašo dobro voljo, vendar pa je bolje, da se uživam takoj v nove, priproste razmere.

Njegovo čelo se je pordečilo, ker je spoznal, da je ona spoznala njegove misli. Odločno se je bori proti temu.

(Dalje prihodnj.)

GUGLIELMO FERERO:

SVOBODA IN KRUH

Pred nekaj tedni mi je naključje dalo v roko knjigo, ki sem jo bil čital prvič pred kakimi dvajsetimi leti: "Somrak bogov" Friedricha Nietzscheja. Ko sem prelistal knjigo, sem zadel na mesto, ki so mu dali dogodki leta 1917 poseben pomen.

"Za novo moralo", je pisal leta 1888 novi prerok volje k moči, "je treba imeti neke vrste voljo, instinkti, nekakšen protiliberalen instinkti, do zlobnosti; voljo do tradicije, avtoritete odgovornosti, stvarjeno na stoletjih solidarne obveznosti in zvezano z minulimi in bodočimi veki ad infinitum. Ker ta volja biva, se naslanja na nekaj, kakor Imperium Romanum ali Rusija — edina sila, ki ima danes upanje, da bo preživela čas, ki lahko čaka, ki še nekaj obeta; Rusija — nasprotna misel redne manjše malih evropskih držav, evropske nervoznosti, ki je stopila po ustanovitvi nemškega cesarstva v stanje krize..."

Toda ni ostalo pri tem. Rusija je podlegla najprej učinkom svetovne vojne, ker je bila najšibkejša izmed evropskih velesil. Male sile, ki jih je Nietzsche tako zaničeval, so bile mnogo trajnejše. Ker niso bile "protiliberalne do zlobnosti" so ušle sredi težkih prekucij, ki so sledile, rešiti ustanove, ki jih je ista revolucija v Rusiji izruvala do korenin. Pod brezobzirnim potekom dogodkov se kaže politični nauk tega pesnika kot nekaj kar je: igra zaslepljenosti, toda brez vsebine resničnosti.

Lahko gremo še dalje. Nietzsche ne predstavlja osamljenega primeru. Človek bi dejal, da je postal v zadnjih petdesetih letih človeški duh ubegli gojenec. Pod kako težko disciplino je moral živeti do konca 18. veka! Moral ni upoštevati samo Boga in cesarja, cerkve in države — z nedolžnimi mislimi se je smel igrati le pod strogim nadzorstvom svojih predstojnikov. Kratkotrajna francoska revolucija je spomnil neki pruski minister filozofa Kanta, da ima edina vlada pravico odločevati, katera filozofija je prava. In Wolff je čital v svojem delu kritike Homerja, da ne bi imel zaradi njih neprijetnosti z vlado. Dvomiti v pesniško popolnost Ho-

merja ali ga zamenjati z drugim pesnikom, že to je pomenilo upor proti državnim avtoritetam.

V devetnajstem veku se je človeški duh, oproščen vseh teh prepovedi in jeroštvev, opajal s svojo svobodo in se zaveroval v novo igro, ki obstoja v tem, da se vsak dan svet na papirju — ustanove, zakoni, sege, moralna estetika — uničuje in obnavlja. Igra je lahka in prijetna, toda nekoliko varljiva, kajti ko se bo odpravljalo vsa obilgatorična in splošna merila vrednot, ki so sicer tako številna, si lahko vsak novi prerok izbere ena merila, ki se mu vidijo potrebna, da si po svoji mili volji zgradi novo svetišče — bodisi kot svobodnjak, suženj, politik ali vojskac, individualist ali komunist, aristokrat ali plebejec.

Tako se dogaja, da so nas skušali petdeset let prepričevati z isto vneto o najbolj nasprotnih tezah in nam jih skušali razložiti. Krščanstvo, nadnaravno odrešenje enega dela človeštva za nekatere naj bi bilo po drugih izvalo strašno katastrofo v zgodovini narodov, iz katere so izšli vsi zlobniki, ki nam pripravljajo neprijetnosti. Ali sta reforma in francoska revolucija osvobodili človeštvo iz mnogo hušega suženjstva ali sta ga vodili v najnevarnejšo anarhijo? Obe tezi imata svoje privrženke. Naša doba se vsak dan povzdiguje, češ da je najbolj človeška in najprosvitljajnejša. Hkrati pa ji jemljejo dostojanstvo in jo ponižujejo za najbolj pokvarjeno in najbolj materialistično v zgodovini. Dokazali so nam, da so svoboda, mir, milina šeg največje dobrine življenja; ampak dokazali so nam tudi, da smo, čeprav liberalni, pacifistični in zmerni, le karikatura resničnega človeka, ki je določen za despotizem, za vojno in za grozovita dejanja.

Če se dajo naprotstva moderne misli lahko razložiti, ne bodo zgrešile tudi tega, da ne bi povzročile neke zmešnjave. Zato spričo tolikih nasprotnih gesel čaka, ki se jih poslužujejo tako različni preroki, ni brez pomena, da si človek ohrani svoj zdrav razum.

Moderna civilizacija, ki je hči francoske revolucije in velike industrije, ima svoje napake in nevarnosti. Svetovna vojna, revolucije, ki so ji sledile, pretresljaji, ki so prišli za njo, menda zadoščajo, da nas očuvajo pred nevarnostmi prezahtevljivega optimizma. Moralne temelje avtoritete in ravnotežja med potrebo in pomožnimi viri moramo rekonstruirati; dva bistvena problema, ki ju moramo rešiti, če smo odločeni braniti in ohraniti prednosti stare civilizacije na preoblikovanem evropskem kontinentu.

Če moderni duh računa s pomankljivostmi in nevarnostmi, ne bi smel nikakor pozabiti, da so imeli ogromni prevariti, ki jih je doživela Evropa v zadnjih dveh stoletjih, svoje globlje vzroke, in da nekatere izmed teh prekucij niso izpadle najboljše. Moderna družba je iz mnogoterih delov sestavljena celota. Če se vsak del delov izolira in če se njegova nagota izpostavi kritiki, so kljub temu vsi deli povezani v neki sistem in tedaj neločljivi. Doktrine liberalizma, reprezentativne ustanove, splošna organizacija vojske, racionalna politika, humanizem, razvoj znanstvenega duha so različni, toda v svojem bistvu prav tako potrebni organi svojevrstnega sistema, ki ima svoj zvojni vzrok v biloškem fenomenu bistvenega pomena: v naraščanju prebivalstva.

Nietzsche lahko še tako zaničuje "bedno manjro evropskega zapada" in lahko prerokuje, da bodo liberalizem, pacifizem ali humaniteta uničile civilizacijo. Socijalisti lahko s svoje strani še tako obtožujejo moderno družbo in veliko industrijo, da je povzročila vojne, suženjstvo in korupcijo. Resnica ostane, da ima Evropa danes trikrat toliko prebivalstva kakor pred francosko revolucijo. In da more to prebivalstvo živeti, se morata Evropa in Amerika posluževati orodja moderne tehnike, morata delati neutrudno in po najnovejših metodah. Da more skupina delati, kakor dela danes, ji je treba podariti vse tisto, kar je Nietzsche zaničeval. Tudi se ji ne sme pustiti nek določena svoboda delovanja in gibanja.

To je veriga, ki nas veže. Niti domišljaja pesnika, ki si je ustvaril vse prikazni na prisposodah bogatega jezika, je ni mogla pretrgati.

POZOR, ROJAKI

Is naslova na Hata, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina polna. Ne čakajte torej, da se vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hocher
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ.
Frank Janesh, A. Sattid.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blich, J. Bevid.
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.
Cicero, J. Fabian.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich.
J. Zajtzel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin.
North Chicago, Anton Kobal.
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in Jož Zelenc.

KANSAS

Glard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kitzmillier, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobé
Detroit, Frank Stular, Ant. Janezich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucel.
Ely, Jos. J. Peschel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouze.
Gilbert, Louis Vessel.
Hibbing, John Povik.
Virginia, Frank Hrvatic.
Sheboygan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panian.
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternlaha.
Little Falls, Frank Maala.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Anton Simcich, Math. Slapnik.
Euclid, F. Bajt.
Glard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakše.
Bessmer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipaved.
Claridge, A. Yerina.
Conemaugh, J. Bresovec, V. Ročanek.

PUERTO RICO

Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Provič, Louis Jupančič, A. Škerlj.

TEXAS

Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Fr. Novak.
Homer City, in okolico, Frank Ferenschack.
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Korosheta.

UTAH

Krayn, Ant. Taušelj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demahar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway John Zust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arb.

VIRGINIA

in U. Jakoblich, J. Pogacar.
Presto, F. B. Demahar.
Reading, J. Paudre.
Steeltown, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Škerlj.
Fr. Schiffrer.

WEST VIRGINIA

West Newton, Joseph Jovan.
Willock, J. Peternel.

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Trautnik in Jos. Koren.

WYOMING

Racine in okolico, Frank Jelenc.
Rock Springs, Louis Jascher.
Diamondville, F. Lumbert.



2. julija:	America, Cherbourg, Bremen New York, Cherbourg, Hamburg
3. julija:	France, Havre Saturnia, Trst Homerik, Cherbourg Pennland, Cherbourg, Antwerpen
4. julija:	Europa, Cherbourg, Bremen Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
5. julija:	Minnewaska, Cherbourg Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
6. avgusta:	Augustus, Napoli, Genova
7. avgusta:	Aquitania, Cherbourg
8. avgusta:	President Harding, Cherbourg, Bremen Olympic, Cherbourg Deutschland, Cherbourg, Hamburg
9. avgusta:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen
10. avgusta:	De de France, Havre — IZLET Lapland, Cherbourg, Bremen Cleveland, Cherbourg, Hamburg New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
11. avgusta:	Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Anton Kobal Springfield, Matija Barborich Summit, J. Horvath Waukegan, Frank Petkovšek in Jož Zelenc
12. avgusta:	Berengaria, Cherbourg Bremen, Cherbourg, Bremen Leviathan, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
13. avgusta:	Mauretania, Cherbourg Europa, Cherbourg, Bremen Hamburg, Cherbourg, Hamburg
14. avgusta:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen
15. avgusta:	Paris, Havre Homerik, Cherbourg Westernland, Cherbourg, Antwerpen
16. avgusta:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg Stettendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
17. avgusta:	Aquitania, Cherbourg Minnetonka, Cherbourg
18. avgusta:	Leviathan, Cherbourg, Bremen
19. avgusta:	France, Havre Bremen, Cherbourg, Bremen George Washington, Cherbourg, Bremen
20. avgusta:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
21. avgusta:	Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen
22. avgusta:	Olympic, Cherbourg Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
23. avgusta:	Augustus, Napoli, Genova
24. avgusta:	Minnekahda, Boulogne Sur Mer
25. avgusta:	Reliance, Cherbourg, Hamburg
26. avgusta:	De de France, Havre Berengaria, Cherbourg Columbus, Cherbourg, Bremen America, Cherbourg, Bremen New York, Cherbourg, Hamburg
27. avgusta:	Dresden, Cherbourg, Bremen
28. avgusta:	Europa, Cherbourg, Bremen Majestic, Cherbourg Pennland, Cherbourg, Antwerpen Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
29. avgusta:	Republik, Cherbourg, Bremen St. Louis, Cherbourg, Hamburg Conte Blancamano, Napoli, Genova

Nagla Vožnja v Jugoslavijo

Prihodnje odplute:

SATURNIA

3. JULIJA — 16. AVGUSTA
20. SEPTEMBRA

VULCANIA

1. AVGUSTA — 2. SEPTEMBRA
8. OKTOBRA

Saturnia in Vulcania preveže vse ladje sveta v razkožno, udobnost in naglici ter nudi najboljšo službo v Evropi. Posebne cene za tja in nazaj. Več novosti na teh motorih ladjah vključno plavalni bazen v drugem razredu.

COSULICH LINE

17 Battery Place, New York

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

De de France 11. julija; 1. avg. (7 I. M.) (1 P. M.)

PARIS 18. julija; 16. avgusta (7 P. M.) (1 A. M.)

FRANCE 25. julija; 20. avgusta (7 P. M.) (7 P. M.)

Najkrajša pot po Selenicel. Vsekdo je v posebni kabini s vsami modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vrednate kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE

11 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN